

Příběh obnovy pralesa

Národní park Šumava a především péče o zdejší lesy a způsob zasahování proti lýkožroutu smrkovému (kůrovci) jsou již řadu let tématem mnoha debat, které se nevyhýbají ani politikům. Rozhodování o tom, jak na Šumavě pokračovat, ale nesmí být vedeno ničím jiným, než odbornými argumenty a vědomím, že jde o území a lesy národního parku, jehož posláním je ochrana přírody a přírodních procesů.

Vítr i kůrovec jsou přírodní faktory, které opakovaně, jak víme z dochovaných historických pramenů, ovlivňují lesy Šumavy. Stromy starší více než 200 let v porovnání s délkou lidského života působí, jako by tu stály od nepaměti. Ale jak popisuje více než před sto lety spisovatel Šumavy Karel Klostermann v knize Ze světa lesních samot: „...věčně státi také nebudou,

uschne ten a zetlí i onen, jeden po druhém a padne, na jeho místo druhý postoupí a zmohutní, třeba i za dlouho. Dokud celou věc člověk lesu samému ponechává, nic se lesu nestane. Co les ztratí, sám si zase vynahradí.“ Co tím chtěl spisovatel Šumavy říci? Můžeme to vidět jako proces, který vytváří vhodné podmínky pro obnovu a růst lesa nového. Suché stromy byly rovněž přirozenou součástí šumavských lesů. V lesích národního parku, především v těch, které jsou součástí I. zóny ochrany přírody vytváříme podmínky pro nerušený průběh přírodních procesů a chráníme nejenom stromy, ale všechny složky lesního ekosystému ve všech vývojových stádiích (včetně stádia rozpadu a obnovy). V těchto podmínkách se rodí nový prales.

průběh přirozeného zmlazení

Krok s přírodou.

Přirozené horské smrčiny

26/05/2009
Velká Mokrůvka

26/05/2009
Velká Mokrůvka

V drsných klimatických podmínkách je dominantní dřevinou smrk ztepilý, na prosvětlených místech je doprovázen jeřábem ptačím. Naleznete ho v nadmořské výšce 1050 - 1350 m. V těchto společenstvech přirozených horských smrčin je kůrovec přirozenou součástí lesních ekosystémů a napomáhá jejich přirozené obnově. Tato společenstva patří mezi jedny z nejcitlivějších lesních ekosystémů. Jakýkoliv lidský zásah zde znamená porušení křehkých a složitých vazeb mezi jednotlivými živými organismy a jejich prostředím.

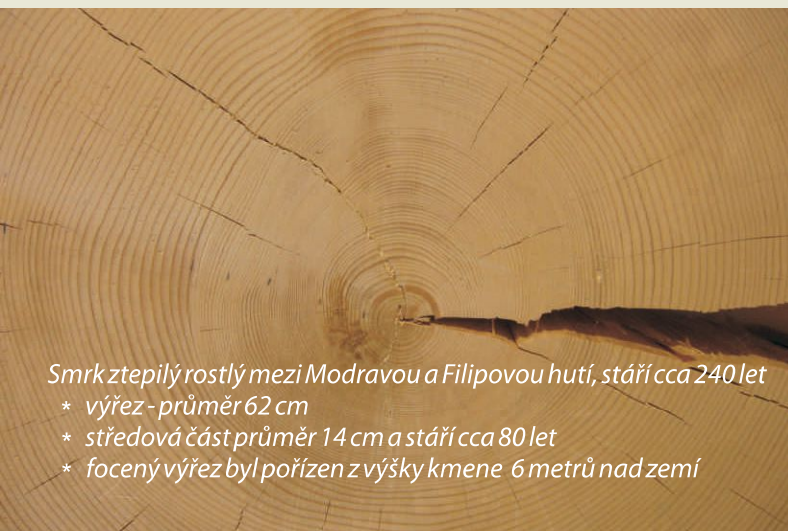
03/06/2009
Pytlácký roh

**Kůrovec nikdy
nesežere vše -
co zůstane
kvete a plodí**

V současné době je v I. zónách NP Šumava ovlivněných v minulosti přemnožením lýkožrouta smrkového (zejména v letech 1991 - 1997) řada kvetoucích a plodících jedinců i skupin smrků.

Z příkladů lokalit, kde se v roce 2008 těžilo, viz foto výřezů kmene (lokalita Šmauzy - 190 let, lokalita Nejvyšší bod - 223 let), lze dokladovat, že se ve značné míře také jedná o kvetoucí, plodící jedince a skupiny, které svým věkem minimálně odpovídají podobnému stáří. Jedná se tedy o stromy, které vyrůstaly před rozsáhlými kalamitami (vítr, kůrovec) před rok 1870.

Smrk ztepilý rostlý mezi Modravou a Filipovou hutí, stáří cca 240 let
* výřez - průměr 62 cm
* středová část průměr 14 cm a stáří cca 80 let
* focený výřez byl pořízen z výšky kmene 6 metrů nad zemí

**Zastíněný
smrk čeká
řadu let na
svou
příležitost.**

Smrk starý 190 let, lokalita Šmauzy

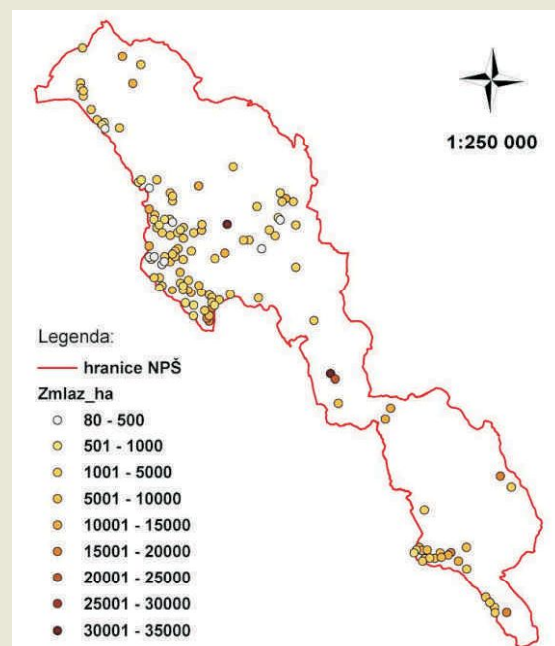
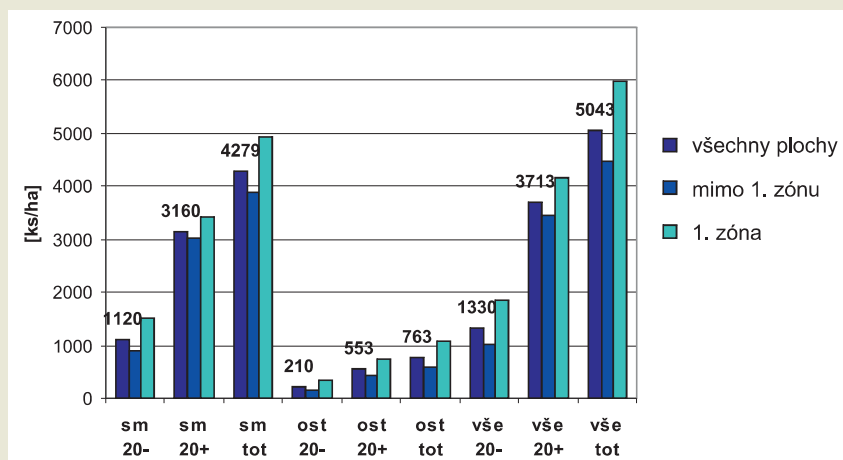
Porovnání množství obnovy v I. zóně a mimo I. zónu:

I. zóna

nad 10 cm	5.987 ks/ha
nad 20 cm	4.148 ks/ha
MAX	34.300 ks/ha
min	140 ks/ha

mimo I. zónu

nad 10 cm	4.472 ks/ha
nad 20 cm	3.450 ks/ha
MAX	21.580 ks/ha
min	80 ks/ha

Smíšené horské lesy

Původně na většině území převažovaly přirozeně smíšené horské lesy, se skupinovým zastoupením buku, smrku, jedle a klenu. Kromě dlouhodobých změn klimatu to byl právě člověk, kdo nejsilněji ovlivnil druhovou skladbu a strukturu šumavských lesů ve prospěch stejnověkých kulturních smrčín. Výsledkem několik staletí trvajícího spolupůsobení přirozených vlivů a lidských zásahů je, že nejrozšířenější dřevinou současných šumavských lesů je smrk a to i na těch místech, kde by v původním lese výrazně převažoval buk s jedlí.

Současné kulturní smrčiny jsou více než původní smíšené lesy náchylné k poškození větrem nebo přemnoženým podkorním hmyzem. Jak se to opakovaně stalo již v minulosti např. v roce 1870 a podobně i v roce 2007 v důsledku orkánu Kyrill. To je důvod, proč chce Správa NP a CHKO Šumava postupně přeměňovat uměle založené stejnověké smrčiny na porosty blízké se původním smíšeným lesům nižších poloh Šumavy.

Přirozený návrat k původní skladbě lesa v nižších polohách.

Odstraněním holosečí, po vzniku národního parku, jako způsobu obnovy lesa, která byla státními lesy do té doby plánována i prováděna, došlo k výraznému nárůstu přirozené obnovy. V současné době 40 % lesních porostů starších 80 let je víceetážových, tedy s přirozenou obnovou. Zejména pod porosty se přirozeně zmlazuje i stinná jedle bělokorá, kterou doplňují buk a smrk, tedy původní šumavské lesy.

“Nenasytnost lidská větším je nepřitelem Šumavy než vichřice, kůrovec, chlad a vlhko; zde ve slatích a hvozdech nutný životům zápas krom s živly i bohem dvounohým, pomáhajícím prý lesům v zápase s následky katastrof.”

*Josef Váchal
Šumava umírající a romantická, 1931*